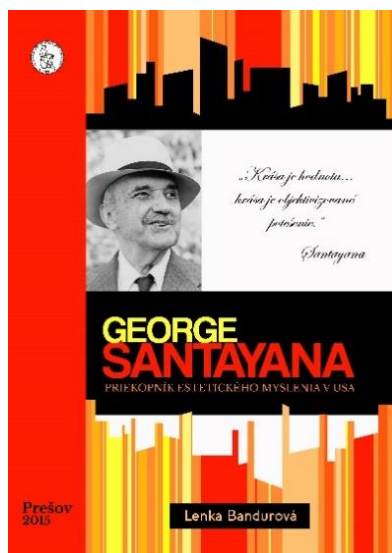

BANDUROVÁ, L. 2015. George Santayana: priekopník estetického myslenia v USA. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove; AFPhUP. 217 s. ISBN 978-80-555-1272-3.

Jana Sošková; jana.soskova@ff.unipo.sk

Do pozornosti našich čitateľov chceme uviesť pôvodnú prácu L. Bandurovej - *George Santayana – priekopník estetického myslenia v USA*. Monografia je venovaná významnému americkému filozofovi a estetikovi a je výsledkom viacročného sústredného štúdia autorky tak pôvodných prác G. Santayana, ako aj jeho komentátorov a interpretov. L. Bandurová pozitívne nadväzuje na predchádzajúce, viac-menej sporadické slovenské a české reflexie o tomto významnom americkom filozofovi a tvorcovi estetickej teórie aj filozofie umenia ako boli J. Bodnár, J. Novozámska, Z. Kalnická, E. Višňovský, J. Sošková a neobchádza ani poľské názory a interpretácie. Monografia podáva časovo a tematicky členený podrobný obraz o genéze filozofického, estetického a umeleckého myslenia G. Santayana, o jeho dielach, o filozofickom a estetickom myslení, o reflexii, komentároch, kritike a komentároch jeho názorov vo svetovej estetickej a filozofickej

teórii.

Monografia je členená do piatich kapitol, v ktorých autorka predstavuje aktuálny stav poznania o Santayanovi vo svete a doma, vývoj jeho myslenia vo všetkých fázach jeho života a tvorby od pôsobenia na Harvardovej univerzite až po jeho dlhoročný pobyt v Európe a smrť. V prvej kapitole autorka charakterizuje hlavné etapy života a vyzrievania osobnosti G. Santayana, v druhej sa venuje koncentrovane jeho prvej knižnej publikácii *The Sense of Beauty*, prvej americkej príručke o estetike a estetickým témam v hlavnom diele *The Life of Reason*. L. Bandurová charakterizuje základný metodologický prístup Santayanov, hlavné problémy, ktoré sú predmetom úvah autora a porovnáva ich s dobovou a následnou odbornou literatúrou. Zdôrazňuje axiologický prístup autora a porovnáva jeho koncepciu so slovenskou koncepciou M. Várossa. V tretej kapitole sa autorka sústreďuje na autorove názory v etape ďalšej, v ktorej je dominantnou prácou G. Santayana *Interpretation of Poetry and Religion*. Sústreďuje sa na autorove komentáre k problémom príbuznosti umenia a náboženstva v dejinách, k súvislostiam filozofie, umenia, estetiky a náboženstva. Štvrtú kapitolu venovala autorka problémom vrcholnej fázy tvorby amerického filozofa a estetika, tak ako sú zverejnené v jeho prácach *Realm of Essence* a *The Last Puritan*. V záverečnej kapitole autorka sumarizuje svoje zistenia, usiluje sa ukázať možnosti použitia Santayanovej koncepcie v interpretačnom modeli voči umeniu a v súčasnej estetike.

Monografiu je možné považovať v každom ohľade za prínosnú, pretože prvýkrát na Slovensku poskytuje komplexný pohľad na takú významnú postavu svetovej filozofie a estetiky. Autorka používa bohaté primárne a sekundárne zdroje, zahraničné komentáre a analýzy, ktoré rovnako spôsobom citovania a komentovania sprostredkúva slovenskej odbornej verejnosti.

Prof. PhDr. Jana Sošková, CSc.
Inštitút estetiky a umeleckej kultúry
FF PU v Prešove
jana.soskova@ff.unipo.sk

---

www.casopisespes.sk
